

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 21.
(OR. en)

10429/22

**Intézményközi referenciaszám:
2022/0204(COD)**

**TRANS 410
RELEX 835**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 21.
Címzett:	az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 313 final
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti intézkedések megállapításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 313 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 313 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.6.20.
COM(2022) 313 final

2022/0204 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival
összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti
intézkedések megállapításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Ukrajna 2022. február 24-én kezdődött orosz megszállásának első tíz hetében több mint ötmillió ember hagyta el Ukrajnát, akik a fegyveres konfliktus elől menekültek és menedéket kerestek a szomszédos országokban, főként az Európai Unióban¹. Az EU már 2022. március 4-én megállapította a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlásának tényét, és átmeneti védelmet nyújtott a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára². A 2022. március 4-i (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozat meghatározza az átmeneti védelemre vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemre jogosult személyek kategóriáit. Az átmeneti védelem magában foglalja a védelem teljes időtartamára szóló tartózkodási engedély kiállításához való jogot, valamint többek között az elszállásoláshoz, az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a munkavállaláshoz való jogot. A tagállamok egyike által kiállított tartózkodási engedély birtokában a jogosult személy egy 180 napos időszakon belül 90 napig utazhat az Unión belül.

A vezetői engedély fokozza jogosultjának mobilitását, és megkönnyíti a mindennapi életet, mivel lehetővé teszi a gépjárművek közúti vezetését. Ebben az összefüggésben elősegíti, hogy az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerint megfelelő védelmet élvező személyek részt vegyenek az új környezetükben folytatott gazdasági és társadalmi tevékenységekben.

Az 1968-ban Bécsben aláírt Közúti Közlekedési Egyezmény 41. cikkének megfelelően a szerződő felek bizonyos feltételek mellett elismerik a másik szerződő fél által megfelelően kiállított belföldi és/vagy nemzetközi vezetői engedélyeket. Ukrajna és 23 tagállam ratifikálta a Közúti Közlekedési Egyezményt, és a közöttük fennálló kapcsolatokban alkalmazza annak rendelkezéseit; Spanyolország azonban nem ratifikálta a szóban forgó egyezményt, Ciprus, Málta és Írország pedig nem részes fele az egyezménynek.

A harmadik országbeli vezetői engedélyek elismerésére és cseréjére vonatkozó szabályok és eljárások tagállamonként eltérőek, többek között a nemzeti jogszabályaik vagy a tagállamok és a szóban forgó harmadik ország között meglévő kétoldalú megállapodások konkrét rendelkezéseitől függően. Az Ukrajna által kiállított érvényes vezetői engedéllyel rendelkező, átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyek esetében helyénvaló harmonizált keretet biztosítani a vezetői engedélyeknek az Unió területén történő elismerésére mindaddig, amíg az átmeneti védelem időtartama fennáll.

Általános szabályként az Ukrajna által kiállított érvényes vezetői engedéllyel rendelkező, átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyek számára lehetővé kell tenni, hogy vezetői engedélyüket az átmeneti védelem idejére használhassák az EU területén. Tekintettel a védelem átmeneti jellegére, nincs szükség az ukrán vezetői engedélyek valamely tagállam által kiállított vezetői engedélyekre történő cseréjére. Ez jelentősen enyhíti a tagállamok illetékes hatóságaira nehezedő terheket, mivel máskülönben potenciálisan több millió ukrán vezetői engedélyt kellene cserélniük. Az átmeneti védelemben vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemben részesülő személyeknek egyúttal nem kell azonnal letenniük egy másik elméleti és/vagy gyakorlati gépjármű-vezetői vizsgát – gyakran

¹ Forrás: UNHCR (<https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>)

² A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

számukra idegen nyelven – és/vagy nem kell orvosi vizsgálaton átesniük az ideiglenes tartózkodási helyük szerinti tagállamban.

A Közúti Közlekedési Egyezmény értelmében a szerződő felek megkövetelhetik a valamely másik szerződő fél által kiállított vezetői engedély jogosultjától, hogy a belföldi vezetői engedélyen kívül (harmonizált formátumú) nemzetközi vezetői engedéllyel is rendelkezzen. E tekintetben a gyakorlat tagállamonként eltérő, egyes tagállamok különösen gyakran előírják, hogy az ukrán vezetői engedélyeket nemzetközi vezetői engedélyre kell cserélni, ha a jogosult belföldi vezetői engedélyén kizárólag cirill betűs írás szerepel, míg más tagállamokban nem ez a helyzet. Amíg Ukrajnában a háború dúl, szinte lehetetlen elvárni az ukrán vezetői engedély jogosultjaitól, hogy az illetékes ukrán szervek által kiállított nemzetközi vezetői engedélyt szerezzék be. Az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyeket ezért indokolt mentesíteni azon követelmény alól, hogy az ukrán vezetői engedélyen túlmenően nemzetközi vezetői engedéllyel is rendelkezzenek, legalább addig, amíg az átmeneti védelem időtartama fennáll. E kivételes körülmények között el kell tekinteni a meglévő ukrán vezetői engedélyek hiteles fordításától is, mivel az költségesnek bizonyulhat, ráadásul további kiadásokkal járna olyan személyek számára, akik a hazájukból való menekülés során esetleg összes megtakarításukat elveszítették. Emellett az Európai Unió nagyvárosain kívül kevés hiteles fordító van, és a hiteles fordítások elkészítéséhez gyakran személyesen kell bemutatni az eredeti dokumentumokat.

Hasonló megfontolások érvényesek az autóbusz- és tehergépjármű-vezetők képesítési bizonyítványaira is. Az ilyen képesítési bizonyítványok általában legfeljebb öt évig érvényesek a 2003/59/EK irányelv³ szerint, amelyet Ukrajna már végrehajtott⁴ a nemzetközi szállítási műveletekben részt vevő járművezetők tekintetében. Tekintettel a körülményekre, az ukrán háború elől menekülő, képesítéssel rendelkező hivatásos járművezetők számára lehetővé kell tenni, hogy részt vegyenek az uniós gazdasági tevékenységekben. E javaslat vonatkozó rendelkezéseinek hatékony, harmonizált végrehajtása érdekében a Bizottság véleménycserét fog szervezni a tagállamok által elfogadott nemzeti szabályokról a 2003/59/EK irányelv 11a. cikkének (4) bekezdése szerint kijelölt szakértőkkel.

Ebben az összefüggésben – amint azt az EU–Ukrajna szolidaritási folyosókra vonatkozó cselekvési terv is körvonalazza – az ukrán hivatásos járművezetők képesítési bizonyítványainak kiállítására vonatkozó konkrét szabályok meghatározásával indokolt megkönnyíteni az Ukrajnából származó hivatásos gépjárművezetők Európai Unióban való munkavállalását. A tehergépjármű-vezetők egyre növekvő hiányára tekintettel, a fekete-tengeri kikötők jelenlegi blokádja nyomán meg kell erősíteni az EU és Ukrajna közötti alternatív logisztikai kapcsolatokat és Ukrajnának a saját exportpiacaihoz való folyamatos hozzáférését.

A vezetői engedélyek és a képesítési bizonyítványok általában korlátozott ideig érvényesek. Mindaddig azonban, amíg Ukrajnában háború dúl, Ukrajna valószínűleg nem lesz képes biztosítani az említett dokumentumok egyedi megújításához szükséges adminisztratív támogatást. Ebben a rendkívüli helyzetben az ukrán kormány dönthet úgy, hogy meghosszabbítja e dokumentumok érvényességét. Ebben az esetben Ukrajnának kellőképpen

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/59/EK irányelve (2003. július 15.) egyes közúti árufuvarozást vagy személyszállítást végző járművek vezetőinek alapképzéséről és továbbképzéséről, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet és a 91/439/EGK, illetve a 76/914/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 226., 2003.9.10., 4. o.).

⁴ A 2014. évi EU–Ukrajna társulási megállapodás XXXII. mellékletének rendelkezéseivel összhangban (HL L 161., 2014.5.29., 1961. o.). A csak Ukrajnán belüli belföldi szállítási műveletekben részt vevő járművezetők esetében az irányelv végrehajtását 2019. november 1-jére tervezték, de a végrehajtás késik.

tájékoztatnia kell az Uniót és a tagállamokat az ilyen meghosszabbításról. A tagállamoknak el kell ismerniük az ukrán vezetői engedélyeknek az igazgatási érvényességi időn túli, legalább az átmeneti védelmi időszak végéig tartó, meghosszabbított érvényességét.

A háború elől menekülőkkal gyakran előfordul, hogy fontos okmányokat – például a vezetői engedélyeket vagy képesítési bizonyítványokat – veszítenek el, illetve lopnak el tőlük, vagy ilyen okmányokat hagynak a háborús övezetben, és nincs lehetőség azonnali visszaszerzésükre. Ilyen esetekben – például Ukrajna nemzeti elektronikus vezetőiengedély-nyilvántartásában végzett ellenőrzés révén – a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az átmeneti védelem időtartamára az eredeti vezetői engedélyeket felváltó ideiglenes vezetői engedélyeket állítsanak ki. Ezt a folyamatot megkönnyítené az, ha a tagállamok illetékes hatóságai hozzáférhetnének az ukrán vezetőiengedély-nyilvántartáshoz. Amennyiben nincs lehetőség a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek által szolgáltatott információk hitelességének ellenőrzésére, a tagállamoknak el kell utasítaniuk az ilyen ideiglenes járművezetői okmányok kiállítását. Emellett a digitális transzformációért felelős ukrán minisztérium szerint közel 5,7 millió vezetői engedélyt állítottak ki a DIIA polgári mobil portál alkalmazáson keresztül. A DIIA lehetővé teszi az elektronikus dokumentumok kibocsátását és ellenőrzését, valamint a közszolgáltatások nyújtását. Noha a DIIA alkalmazás nem felel meg a mobil vezetői engedélyekről szóló, 2021 szeptemberében közzétett ISO 18013-5 szabványnak, lehetővé teszi az e rendelet által kezelt kivételes helyzet szempontjából releváns járművezetési jogok ellenőrzését.

Végezetül meg kell jegyezni, hogy e rendelet rendelkezései rendkívüli körülmények nyomán születtek, és olyan mentességeket állapítanak meg, amelyeket rendes körülmények között nem lenne szabad meghozni. Ezért különösen fontos, hogy e rendelet végrehajtása ne veszélyeztesse az úthasználókat és a gyalogosokat azzal, hogy a vezetésre alkalmatlan személyek számára lehetővé teszi az uniós utakon való közlekedést. Ezzel összefüggésben a tagállamok illetékes hatóságainak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk a csalás és a hamisítás elleni küzdelem céljából.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javasolt rendelet rendelkezései kiegészítik a vezetői engedélyekre (a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵), valamint az egyes közúti áru fuvarozást és személyszállítást végző járművek vezetőinek alapképzésére és továbbképzésére (a 2003/59/EK irányelv) vonatkozó hatályos uniós szabályokat. A két irányelv egyike sem tartalmaz közös szabályokat a harmadik országok által kiállított releváns okmányok elismerésére vonatkozóan. Ilyen közös keretre azonban szükség van az Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan orosz katonai agresszió nyomán kialakult sajátos és rendkívüli körülmények között, mivel olyan közigazgatási megközelítést tesz lehetővé, amely minimálisra csökkenti a bürokratikus terheket, ugyanakkor pedig Unió-szerte biztosítja a közúti közlekedésbiztonságot.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Ez a javaslat kiegészíti a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek átmeneti védelmére vonatkozó uniós szabályokat, különösen a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról szóló, 2022. március 4-i (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozatot⁶, amely a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e

⁵ HL L 403., 2006.12.30., 18. o.

⁶ HL L 71., 2022.3.4., 1. o.

személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelv⁷ értelmében első alkalommal állapította meg, hogy fennáll a lakóhelyüket elhagyni kényszerült azon személyek Unióba való tömeges beáramlásának esete, akiknek fegyveres konfliktus következtében kellett elhagyniuk Ukrajnát. A javaslat lehetővé teszi a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára, hogy az Unió közúthálózatán történő gépjárművezetés és a hivatásos gépjárművezetés céljára használják okmányaikat, ezzel előmozdítva a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek gazdasági és társadalmi integrációját. Ez a javaslat a sajátos helyzet rendezése érdekében a 2003/59/EK irányelvtől és a 2006/126/EK irányelvtől való kisebb eltérésekről is rendelkezik.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A jogalap az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 91. cikke (1) bekezdésének c) pontja.

• Szubszidiaritás

Az Unió már fogadott el jogalkotási intézkedéseket a vezetői engedélyek (2006/126/EK irányelv), valamint az egyes közúti árufuvarozást és személyszállítást végző járművek vezetőinek alapképzése és továbbképzése (2003/59/EK irányelv) tárgyában. A fent vázolt módosítások nem lépik túl az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 91. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében az Unióra ruházott hatásköröket. Az említett rendelkezés szerint az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az együtt döntési eljárás keretében intézkedéseket kell hoznia a közlekedés biztonságának javítására.

A javasolt szabályok a közlekedésbiztonság részét képező közúti közlekedésbiztonságot kívánják javítani, és egyúttal biztosítják azon személyek gazdasági és társadalmi integrációját, akik Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborújának következtében kényszerültek lakóhelyük elhagyására. Ezek az intézkedések azt hivatottak biztosítani, hogy az átmeneti védelemben részesülő személyek a gépi meghajtású járművek segítségével szabadon mozoghassanak az Unión belül, valamint a járművezetési szakma végzésének lehetővé tételével garantálják a munkavégzés szabadságát, mindeközben gondoskodva arról, hogy a járművezetők ezt az Unióban alkalmazandó biztonsági szempontok és normák tiszteletben tartásával tegyék.

E rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel az ukrajnai háború által okozott, az Európai Unió egészét érintő probléma összehangolt szabályozási keretet és koordinációt tesz szükségessé. Ezért az intézkedés terjedelme és hatásai miatt uniós szinten jobban megvalósítható.

• Arányosság

Ez az uniós intézkedés szükséges ahhoz, hogy elérhető legyen a vonatkozó uniós jogszabályokban előírt ideiglenes védelmi mechanizmusok megfelelő működésére vonatkozó célkitűzés, figyelembe véve az Ukrajna ellen provokáció nélkül indított, indokolatlan orosz katonai agresszió hatásának nagyságrendjét és súlyosságát. A javasolt rendelet olyan célzott átmeneti intézkedéseket tartalmaz, amelyek szigorúan a jelenlegi helyzethez kapcsolódnak, és a jogbiztonság és a közúti közlekedésbiztonság, valamint a belső piac zavartalan működésének biztosításához szükséges mértékre korlátozódnak.

⁷ HL L 212., 2001.8.7., 12. o.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Ez a javaslat olyan konkrét rendelkezéseket tartalmaz, amelyek több irányelv alkalmazását érintik. A javasolt jogi aktus rendelkezéseit azonnal és közvetlenül kell alkalmazni annak érdekében, hogy a fuvarozók és más érintett személyek, valamint a tagállamok hatóságai számára garantálják a jogbiztonságot. E jogalkotási aktust ezért rendeleti formában kell elfogadni, amely közvetlenül alkalmazandó, és amelyet nem kell átültetni a nemzeti jogba.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan, mivel az e javaslatot szükségessé tevő – a hatályban lévő jogszabályok célkitűzéseire nem kapcsolódó – esemény kivételes, időszakos és egyszeri.

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

A sürgősségre való tekintettel nem került sor hivatalos konzultációra az érdekelt felekkel. A vezetői engedélyekkel foglalkozó bizottság tagjaival négy informális eszmecserére került sor (2022. március 17-én, március 31-én, április 13-án és május 12-én), amelyek során a résztvevők érintőlegesen a képesítési bizonyítványok témáját is megvitatták.

A konzultáció megerősítette, hogy a harmadik országok által kiállított hivatalos vezetői okmányok elismerésére szabályok sokasága vonatkozik. A helyzet tagállamonként jelentősen eltér, mivel a vonatkozó szempontok többségét a nemzeti rendelkezések szabályozzák. Tekintettel a helyzet súlyosságára és az azonnali intézkedések szükségességére, a tagállamok szakértői úgy ítélték meg, hogy ezen a területen uniós fellépésre van szükség.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Amint az már kifejtésre került, a szakértelem megfelelő összegyűjtése a helyzet sürgőssége miatt nem volt lehetséges.

- **Hatásvizsgálat**

A helyzet sürgőssége való tekintettel hatásvizsgálat elvégzésére nem került sor. Ez a javaslat semmiben sem változtatja meg az érintett uniós jogszabályok elveit és mechanizmusait.

- **Alapjogok**

E javaslat arra irányul, hogy megkönnyítse az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyek Unión belüli szabad mozgását.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Tárgytalan.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Tárgytalan.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**az Ukrajna elleni orosz invázióra tekintettel az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított járművezetői okmányokra vonatkozó egyedi és átmeneti intézkedések megállapításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
 tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 91. cikkére,
 tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,
 a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,
 tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁸,
 tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁹,
 rendes jogalkotási eljárás keretében,
 mivel:

- (1) Az orosz fegyveres erők 2022. február 24-én nagyszabású inváziót indítottak Ukrajna ellen az Oroszországi Föderációból, Belarusból és Ukrajna nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeiről. Ennek eredményeként Ukrajna területének jelentős része jelenleg fegyveres konfliktus helyszínét képezi, ahonnan emberek milliói menekültek, illetve menekülnek el.
- (2) Az Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agresszióra válaszul (EU) 2022/382 végrehajtási határozatában¹⁰ a Tanács első alkalommal állapította meg a 2001/55/EK irányelvnek¹¹ megfelelően, hogy fennáll a lakóhelyüket elhagyni kényszerült azon személyek Uniósba való tömeges beáramlásának esete, akiknek fegyveres konfliktus következtében kellett elhagyniuk Ukrajnát; a szóban forgó végrehajtási határozat meghatározza a lakóhelyüket elhagyni kényszerült olyan személyek kategóriáit, akik átmeneti védelemre vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemre jogosultak az Unióban.

⁸ HL C [...], [...], [...] o.

⁹ HL C [...], [...], [...] o.

¹⁰ A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

¹¹ A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

- (3) A vezetői engedély fokozza jogosultjának mobilitását, és megkönnyíti a mindennapi életet, mivel lehetővé teszi a gépjárművek vezetését. Képesítési bizonyítvány ahhoz szükséges, hogy valaki árufuvarozást vagy személyszállítást végző hivatásos gépjárművezetőként dolgozzon valamely Európai Unióban letelepedett vállalkozásnál. Ebben az összefüggésben mindkét okmány elősegíti, hogy az átmeneti védelemben vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemben részesülő személyek részt vegyenek az új környezetükben folytatott gazdasági és társadalmi tevékenységekben.
- (4) Az egyrészt az Európai Unió és tagállamai, másrészt Ukrajna közötti társulási megállapodás¹² XXXII. mellékletének megfelelően Ukrajna közelítette jogszabályait a 2003/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹³ rendelkezéseihez, mindenekelőtt azért, hogy megfelelő képesítési bizonyítványokat állíthasson ki a nemzetközi fuvarozást végző autóbusz- és tehergépjármű-vezetők számára.
- (5) Az 1968-ban Bécsben megkötött Közúti Közlekedési Egyezmény (a továbbiakban: 1968. évi Közúti Közlekedési Egyezmény), amelynek Ukrajna részes fele, előír egyes olyan szabályokat, amelyek bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik a vezetői engedélyek elismerését; azonban nem minden tagállam szerződő fele az említett egyezménynek. Emellett jelenleg nincs harmonizált uniós keret a harmadik országok, például Ukrajna által kiállított vezetői engedélyek vagy képesítési bizonyítványok cseréjére. A vezetői engedélyek esetleges cseréjével kapcsolatos követelményeket többnyire a tagállamok nemzeti jogszabályai, illetve az e tagállamok és Ukrajna között meglévő kétoldalú megállapodások határozzák meg. Az Unió különböző tagállamai közötti – különösen a vezetői engedélyek és a képesítési bizonyítványok elismerése tekintetében – eltérő követelmények hátrányosan érinthetik az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió elől menekülő, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek életét és szabadságait egy olyan időszakban, amikor e személyek különösen kiszolgáltatottak.
- (6) Ebben az összefüggésben ezért helyénvaló közös uniós keretet kialakítani az Ukrajna által kiállított és az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyek birtokában lévő vezetői engedélyek elismerésére. A tagállamok hatóságaira, valamint az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyekre nehezedő terhek csökkentése érdekében az Ukrajna által e személyek részére megfelelően kiállított vezetői engedélyeket el kell ismerni mindaddig, amíg e személyek átmeneti védelem alatt állnak, anélkül, hogy ezen okmányok jogosultjainak le kellene cserélniük azokat.
- (7) Az 1968. évi Közúti Közlekedési Egyezmény előírja, hogy a vezetői engedélyek jogosultjai járművezetési jogosultságuk elismerése érdekében bizonyos esetekben kötelesek nemzetközi vezetői engedélyt bemutatni. Megkövetelhető tőlük továbbá az is, hogy a vezetői engedélyről hiteles fordítást mutassanak be. Ezek a követelmények aránytalan terhet rónak az Ukrajnából lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre, így e követelmények sok esetben valószínűleg nem is teljesülnek. Ezért az ilyen dokumentumok bemutatása az Unió területén nem követelhető meg olyan személyektől, akik átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élveznek.

¹² HL L 161., 2014.5.29., 3. o.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/59/EK irányelve (2003. július 15.) egyes közúti árufuvarozást vagy személyszállítást végző járművek vezetőinek alapképzéséről és továbbképzéséről, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet és a 91/439/EGK, illetve a 76/914/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 226., 2003.9.10., 4. o.).

- (8) Annak ellenére, hogy Ukrajna a nemzetközi fuvarozást végző járművezetők tekintetében már közelítette nemzeti jogszabályait a 2003/59/EK irányelvhez, az Unióban letelepedett közúti fuvarozási vállalkozásoknál elhelyezkedni kívánó hivatásos ukrán járművezetőknek még mindig meg kell szerezniük egy olyan képesítési bizonyítványt, amelyet valamely tagállam állított ki. Ezért lehetővé kell tenni, hogy azok a tagállamok, amelyek az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező és Ukrajna által az ukrán nemzeti jogszabályokkal összhangban kiállított képesítési bizonyítvánnyal rendelkező személyek számára egyedi képesítési bizonyítványt kívánnak kiállítani, a 2003/59/EK irányelv szerinti gépjárművezetői képesítési igazolványt állíthassanak ki, vagy az érintett vezetői engedélyeken feltüntethessék a „95.01” speciális uniós kódot azért, hogy az Ukrajna által kiállított, a 2. cikk b) pontjában meghatározott képesítési bizonyítvánnyal rendelkező személyeknek ugyanolyan jogokat biztosítsanak, mint a 2003/59/EK irányelv 1. cikkének hatálya alá tartozó járművezetési tevékenység végzésére jogosult személyeknek. E célból a tagállamoknak nemzeti szabályokat kell elfogadniuk a kötelező kiegészítő képzés és az azt követő vizsga alkalmazási körére és időtartamára vonatkozóan annak biztosítása érdekében, hogy az érintett személyek megfeleljenek a 2003/59/EK irányelvben meghatározott alapképzésre és továbbképzésre vonatkozó előírásoknak. Képesítési bizonyítvány elvesztésének vagy ellopásának bejelentése esetén a tagállamoknak az új képesítési bizonyítvány kiállítása előtt – többek között Ukrajna illetékes hatóságaival együttműködve – ellenőrizniük kell, hogy az érintett személy rendelkezik-e egy Ukrajna által kiállított, érvényes képesítési bizonyítvánnyal.
- (9) Mivel a vezetői engedélyek és a képesítési bizonyítványok általában korlátozott ideig érvényesek, rendszeresen meg kell újítani őket. A jelenlegi helyzet nem teszi lehetővé, hogy Ukrajna a szokásos módon lássa el feladatait, így előfordulhat, hogy az ukrán hatóságok nem lesznek abban a helyzetben, hogy megújítsák a meglévő igazgatási okmányokat. A tagállamoknak ezért el kell ismerniük az Ukrajna által elfogadott vagy elfogadandó, a lejárt vagy jövőbeli érvényességű vezetői okmányok megújítására vonatkozó esetleges határozatokat mindaddig, amíg az átmeneti védelem időtartama fennáll. Ukrajnának kellőképpen tájékoztatnia kell az Uniót és tagállamait az ilyen döntésekről.
- (10) A háború elől menekülőkkal gyakran előfordul, hogy elveszítik, illetve ellopják tőlük vezetői engedélyüket, vagy a háborús övezetben hagyják vezetői engedélyüket, és nincs lehetőség annak azonnali visszaszerzésére. Ilyen esetekben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az átmeneti védelem időtartamára az eredeti vezetői engedélyeket helyettesítő ideiglenes vezetői engedélyeket állítsanak ki, feltéve, hogy a tagállamok illetékes hatóságai képesek ellenőrizni a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek által szolgáltatott információkat, például az ukrán nemzeti nyilvántartásokhoz való hozzáférés révén. Ezeket az okmányokat az Unióban kölcsönösen el kell ismerni, és igazgatási érvényességük nem haladhatja meg az átmeneti védelem időtartamát.
- (11) A csalás és a hamisítás elleni küzdelem fontos szerepet játszik a közúti közlekedésbiztonság fenntartásában és a bűnüldözésben. E tekintetben e rendelet végrehajtásának keretében koordinációs mechanizmusokat kell kialakítani a csalás és a hamisítás elleni hatékony küzdelem érdekében.
- (12) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Uniónak intézkedéseket kell hoznia az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás

elvének megfelelően. Az említett cikkben meghatározott arányosság elvével összhangban ez a rendelet nem haladja meg az említett célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet egyedi és átmeneti intézkedéseket állapít meg az Ukrajna által saját jogszabályaival összhangban kiállított, a 2001/55/EK irányelvnek és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozatnak megfelelően átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyek birtokában lévő járművezetői okmányokra vonatkozóan.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a „járművezetői okmányok”:

- a) olyan, Ukrajna által kiállított vezetői engedélyek, amelyek igazolják azokat a feltételeket, amelyek alapján a járművezető Ukrajna törvényei szerint járművezetésre jogosult;
- b) olyan képesítési bizonyítványok, amelyeket az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás 368. cikkének (1) bekezdése és XXXII. melléklete értelmében a 2003/59/EK irányelv végrehajtása céljából elfogadott nemzeti jogszabályaival összhangban Ukrajna állított ki az említett irányelv hatálya alá tartozó nemzetközi közúti árufuvarozást vagy személyszállítást végző közúti járművek vezetői számára.

3. cikk

Az Ukrajna által kiállított vezetői engedélyek elismerése

- (1) Az Ukrajna által kiállított érvényes vezetői engedélyeket el kell ismerni az Unió területén, amennyiben jogosultjaik a 2001/55/EK irányelvvel és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal összhangban átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élveznek, legalább addig az időpontig, amikor az átmeneti védelem alkalmazása megszűnik.
- (2) Amennyiben az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező valamely személy rendelkezik az (1) bekezdés szerinti vezetői engedéllyel, a tagállamok nem írhatják elő sem azt, hogy hiteles fordítás készüljön az okmányról, sem pedig az 1968. évi bécsi Közúti Közlekedési Egyezmény 41. cikkének (1) bekezdésében említett nemzetközi vezetői engedély bemutatását.

4. cikk

Képesítési bizonyítványok

- (1) Az Ukrajna által kiállított, a 2. cikk b) pontjában meghatározott képesítési bizonyítvánnyal rendelkező olyan személy kérésére, aki a 2001/55/EK irányelvvel és

az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal összhangban átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvez, az a tagállam, amelyben a szóban forgó okmány jogosultja ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott, vagy az a tagállam, amelyben az okmány jogosultja a nemzeti jog szerint megfelelő védelmet élvez, az alábbiak szerint járhat el:

- a) az érintett személy vezetői engedélyén a 2006/126/EK irányelv I. mellékletének 12. pontjától eltérve feltüntetheti a „95.01” speciális ideiglenes uniós kódot, amelyet az okmány 2. oldalának 12. rovatában megadott lejáratú idő követ, feltéve, hogy a szóban forgó személy rendelkezik az adott tagállam által uniós minta alapján kiállított vezetői engedéllyel; vagy
- b) az érintett személy részére olyan gépjárművezetői képesítési igazolványt állíthat ki, amelyen szerepel a „95.01” speciális ideiglenes uniós kód, amelyet a 2003/59/EK irányelv 10. cikkének (1) bekezdésében említett gépjárművezetői képesítési igazolvány 2. oldalának 10. rovatában szereplő lejáratú dátum követ.

Ilyen gépjárművezetői képesítési igazolványok csak akkor állíthatók ki, illetve ilyen vezetői engedélyek csak akkor láthatók el jelöléssel, ha jogosultjaik a 2001/55/EK irányelvnek és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozatnak megfelelően átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élveznek.

- (2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti gépjárművezetői képesítési igazolványokat és a vezetői engedélyeken az ugyanezen bekezdés a) pontja szerint feltüntetett jelölést az Unió területén kölcsönösen el kell ismerni. Ugy kell tekinteni, hogy az ilyen gépjárművezetői képesítési igazolványok vagy az ilyen jelöléssel ellátott vezetői engedélyek jogosultjai teljesítik a 2003/59/EK irányelv 3. cikkében megállapított, a járművezetési tevékenység végzéséhez szükséges kötelező alapképzésre vonatkozó követelményt.
- (3) Az ilyen gépjárművezetői képesítési igazolványok vagy a vezetői engedélyen feltüntetett speciális ideiglenes uniós kód igazgatási érvényessége nem haladhatja meg az Ukrajnából lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tekintetében megállapított, a 2001/55/EK irányelv 4. cikke szerinti átmeneti védelem időtartamát vagy a jogosultira irányadó nemzeti jog szerinti megfelelő védelem időtartamát, sem pedig a vezetői engedély érvényességi idejét, attól függően, hogy melyik jár le előbb. Amennyiben az átmeneti védelmet a 2001/55/EK irányelv 4. cikkének megfelelően meghosszabbítják, az (1) bekezdéssel összhangban kiállított okmányt ennek megfelelően megújítja az a tagállam, amelyben az okmány jogosultja ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott vagy a nemzeti jog szerint megfelelő védelmet élvez.
- (4) Az (1) bekezdés szerinti gépjárművezetői képesítési igazolvány kiállítását vagy a „95.01” speciális ideiglenes uniós kódnak az (1) bekezdésben említett vezetői engedélyen történő feltüntetését megelőzően a tagállamok előírják a szóban forgó bekezdés szerinti képesítési bizonyítvány jogosultja számára, hogy vegyen részt egy olyan kiegészítő jellegű kötelező képzésen, amely vizsgával zárul annak ellenőrzésére, hogy a gépjárművezető rendelkezik-e a 2003/59/EK irányelv I. mellékletének 1. szakaszában előírt szintű ismeretekkel.

A kiegészítő jellegű kötelező képzés időtartama nem haladhatja meg a 60 órát, beleértve legalább 10 órányi, a 2003/59/EK irányelv I. melléklete 2. szakaszának 2.1. pontjában meghatározott önálló vezetést.

A gépjárművezetőket a képzés befejezésekor a tagállamok illetékes hatóságai vagy az általuk kijelölt szerv írásban vagy szóban levizsgáztatja.

A tagállamok a gépjárművezetői képesítési igazolvány kiállítását vagy az (1) bekezdés szerinti vezetői engedély jelöléssel való ellátását megelőzően tájékoztatják a Bizottságot az e cikknek megfelelően elfogadott nemzeti szabályokról.

- (5) A 2001/55/EK irányelvvel és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal összhangban az átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvező személyek birtokában lévő, a 2. cikk b) pontjában meghatározott képesítési bizonyítvány elvesztése vagy ellopása esetén az a tagállam, amelyben az érintett személy ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvez, e személy kérésére – többek között az illetékes ukrán hatóságok bevonásával – ellenőrizheti, hogy a szóban forgó személy rendelkezik-e az ukrán jogszabályokkal összhangban Ukrajna által kiállított, érvényes képesítési bizonyítvánnyal, valamint hogy az adott személy nem rendelkezik egy másik tagállam által az (1) bekezdésnek megfelelően jelöléssel ellátott vagy kiállított okmánnyal.

Az ellenőrzés elvégzését követően az érintett tagállam az (1) és (2) bekezdésben meghatározott eljárásoknak megfelelően kiállíthatja a gépjárművezetői képesítési igazolványt, vagy a vezetői engedélyen feltüntetheti a „95.01” speciális ideiglenes uniós kódot.

- (6) A tagállamok nem újítják meg a gépjárművezetői képesítési igazolványt vagy a „95.01” speciális ideiglenes uniós kódnak az (1) bekezdésben említett vezetői engedélyen való feltüntetését, ha az adott okmány jogosultja már nem részesül a 2001/55/EK irányelvben és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozatban rögzített átmeneti védelemben vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemben.

5. cikk

Az Ukrajna által kiállított, lejárt járművezetői okmányok érvényességének meghosszabbítása

Az 1. cikk sérelme nélkül, amennyiben Ukrajna határozatot hoz az általa kiállított lejárt járművezetői okmányok érvényességének meghosszabbításáról, a tagállamok elismerik az ilyen határozatokat, feltéve, hogy erről Ukrajna tájékoztatja az Uniót és tagállamait.

6. cikk

Az Ukrajna által kiállított, elvesztett vagy ellopott vezetői engedélyek

- (1) Amennyiben a 2001/55/EK irányelvvel és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal összhangban átmeneti védelmet vagy a nemzeti jog szerint megfelelő védelmet élvező személy bejelenti vezetői engedélyének elvesztését vagy ellopását, az a tagállam, amelyben az érintett személy ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelmet élvez, e személy kérésére – többek között az illetékes ukrán hatóságok bevonásával – ellenőrzi az adott személy által az Ukrajnában alkalmazandó jogszabályokkal összhangban szerzett vezetői jogokat, valamint azt, hogy más tagállam nem állított-e már ki e cikk szerint vezetői engedélyt e személy részére, különösen annak megállapítása érdekében, hogy az adott vezetői engedélyt nem korlátozták, nem függesztették fel, illetve nem vonták vissza.
- (2) A 2006/126/EK irányelv 11. cikkének (6) bekezdésétől eltérve az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés elvégzését követően a tagállamok a 2006/126/EK irányelv I. mellékletében meghatározott uniós minta alapján ugyanolyan kategóriájú vezetői

engedélyt állíthatnak ki az érintett személy részére. Ebben az esetben, a 2006/126/EK irányelv I. mellékletének 12. pontjától eltérve a tagállamok a vezetői engedély 12. rovatába bevezetik a „99.01” speciális ideiglenes uniós kódot, amely a következőt jelenti: „*Speciális kiállítás, amely csak az átmeneti védelem időtartamára érvényes (elveszített vagy ellopt UA engedély)*”.

- (3) A (2) bekezdés szerinti vezetői engedélyt az Unióban kölcsönösen el kell ismerni. Igazgatási érvényessége nem haladhatja meg az Ukrajnából lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tekintetében megállapított, a 2001/55/EK irányelv 4. cikke szerinti átmeneti védelem időtartamát, sem pedig az átmeneti védelem vagy a jogosultságra irányadó nemzeti jog szerinti megfelelő védelem időtartamát, attól függően, hogy melyik jár le előbb.

Amennyiben az átmeneti védelmet a 2001/55/EK irányelv 4. cikkével összhangban meghosszabbítják, a (2) bekezdés szerint kiállított vezetői engedélyt ennek megfelelően megújítja az a tagállam, amelyben az okmány jogosultja ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott, vagy a nemzeti jog szerint megfelelő védelmet élvez.

- (4) Amennyiben nincs lehetőség az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés elvégzésére, a szóban forgó tagállam nem állíthatja ki a (2) bekezdésben említett szerinti vezetői engedélyt. Ebben az esetben az adott tagállam nemzeti jogszabályainak megfelelően kiállíthat az érintett személy részére egy kizárólag a saját területén érvényes, a 2006/126/EK irányelv I. mellékletében meghatározott mintától eltérő vezetői engedélyt.
- (5) A tagállamok nem újítják meg a (2) bekezdés szerinti vezetői engedélyt abban az esetben, ha jogosultja már nem részesül az (EU) 2022/382 végrehajtási határozatban említett átmeneti védelemben vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemben.

7. cikk

A család és a hamisítás megelőzése

E rendelet alkalmazása során a tagállamok minden megfelelő eszközt felhasználnak a járművezetői okmányokkal kapcsolatos csalás és hamisítás megelőzésére és leküzdésére, beleértve a szóban forgó okmányokhoz kapcsolódó jogok ellenőrzését is.

A tagállamok nem alkalmazzák e rendelet rendelkezéseit az Ukrajna által elektronikus formátumban kiállított járművezetői okmányokra, ha nem tudják ellenőrizni azok hitelességét, sértetlenségét és érvényességét.

8. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

- (1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.
- (2) Ez a rendelet a 2001/55/EK irányelv 4. cikkében említett, az Ukrajnából lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre vonatkozó átmeneti védelem lejártának napját követő naptól nem alkalmazandó, összhangban az említett irányelv 6. cikkével.

- (3) Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*